

האליזר

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת
השבוע יוצא בחסות המועצה הדתית אשדוד

נושא השבוע: חג סוכות

ההפטרה: "וידבר דוד" (שמואל ב, כב)

י"ב תשרי תשפ"ג 1445 (שנה כז')

פרשת האזינו

"כי שם ה' אקרא הבו גוֹדֵל לְאֱלֹהֵינוּ" (לכ, ג)

מובא בגמרא ברכות (כא.) שמפסוק זה לומדים שיש לברך את ברכת התורה לפני שקוראים בתורה.

אומר רבינו החיד"א: בפסוק זה 7 מילים רמז ל-7 סוגי זמנים שקוראים בתורה - יום שני, יום חמישי, שבת, ראש חודש חול המועד, יום טוב [סוכות, פסח, שבועות ראש השנה], יום הכיפורים. בנוסף, בפסוק זה ישנם 25 אותיות, רמז למס' העולים בכל קריאות התורה - 3 - בימי חול ומנחה של שבת, 4 - בראש חודש וחול המועד, 5 - ביום טוב [סוכות וכו'], 6 - יום הכיפורים, 7 - בשבת - סה"כ 25 עולים.

החניה "הקדושה"

מעשה שהיה

הסיפור החל בשנת תשס"ה. אני אברך הלומד בכולל באשקלון. רכשנו דירה קרוב לכולל. השכנים קיבלו אותנו בחביבות והאווירה היתה נפלאה. בחג הסוכות של אותה שנה חיפשתי מקום שבו אוכל לבנות את הסוכה סמוך לדירה שבה אנו גרים. המקום הקרוב ביותר נמצא בחניה הכפולה של אחד מדיירי הבניין, ניגשתי אליו וביקשתי את רשותו לבנות את הסוכה בחניה שלו.

להפתעתי, השכן (שבאותם ימים היה רחוק מאוד מתורה ומצוות) התרגש מאוד ואמר: "אני מוכן להחנות את הרכב שלי ברחוב הסמוך, כבוד הרב יכול לבנות את הסוכה בחניה שלי". לעולם לא אשכח את חג הסוכות הראשון, השכנים הצטופפו בסוכה ושמעו דברי תורה בצמא, לאחר חג הסוכות הקפיד אחד השכנים ללמוד איתי הלכות כל ערב, ותוך זמן קצר הוא שב בתשובה שלימה... חלפה לה שנה ביעף ושוב התקרב חג סוכות, השכן החביב פנה אליי מיוזמתו ואמר: "כבוד הרב לא שוכח, בבקשה גם השנה תבנה את הסוכה אצלי בחניה", חיבקתי אותו בחום ואמרתי לו שהוא יהודי נפלא. אותו חג היה מרומם, שוב הקפידו השכנים להתארח בסוכה בכל יום ולשמוע דברי תורה, כשהשכן החביב בעל החניה התעניין במצוות החג יותר מהרגיל ושאל שאלות חשובות מאוד.

בחג הסוכות תשס"ח, היה קצת מסוכן להסתובב ברחובות, הערבים החלו לירות על העיר שלנו טילי גראד וקסאם מרצועת עזה. באותם ימים לא היו אזהרות ולא כיפת ברזל, כל טיל שהערבים היו יורים היה נופל איפה שנפול, ומי שהיה בקרבת מקום היה צריך לשמוע את השריקה של הטיל ולמצוא מחסה.

זה באמת היה מפחיד, אבל באותה שנה נבנו סוכות רבות יותר מבשנה רגילה.

באותה שנה השכן החביב כבר עשה את צעדיו הראשונים כבעל תשובה. אמרתי לאשתי שהשנה כנראה נצטרך למצוא מקום אחר לסוכה, כי ברוך ה' בעל החניה בוודאי ירצה לבנות את הסוכה שלו בחניה

חגים וזמנים לששון אופק תל אביב אור החיים * שקיעה 6:03-6:19 * סוף זמן ק"ש 8:57-9:02

7:29	יציאת שבת	5:59	יציאת שבת
7:26	יציאת החג	5:56	יציאת החג
7:19	יציאת שבת חו"מ	5:50	יציאת שבת חו"מ
7:16	יציאת חג	5:48	יציאת חג

שברשותו. אבל מחשבות לחוד ומציאות לחוד, להפתעתי המוחלטת אמר שכני היקר: "כבוד הרב, אני מקווה שאין לך תוכניות אחרות, את הסוכה שלך אתה בונה אצלי בחניה". הייתי מופתע, "אבל השנה גם אתה בונה סוכה! איפה תבנה אותה?" שאלתי. הוא ענה: "אל תדאג לי, אני אמצא מקום, העיקר שאתה 'תקדש' לי את החניה. הסוכה שלך שומרת לי על הבית". התרגשתי, איזו תמימות של יהודי יקר חג הסוכות היה נפלא, אך הערבים מהדרום הגבירו את קצב הירי, כמעט מידי יום היו נופלים בעיר שלנו כל מיני מעופפים מלאים בחומר נפץ שיצרו בהלה מובנת אצל כולם. בנר השמיני של חג החנוכה התפלל כל עם ישראל לשלומם של החיילים במבצע 'עופרת יצוקה'. על העיר שלנו נורו טילים רבים, וחלק מהם התפוצצו ממש על בתי מגורים, אבל ברוך ה' שעושה ניסים לעמו ישראל, אין דרך להסביר את ההשגחה של אבינו מלכנו על ילדיו. באחד הלילות הקשים של אותה מלחמה שמעתי רעש חזק של חבטה. לא ידעתי מה פשר הרעש, בבוקר נחרדנו לגלות טיל שנפל בשלימותו על החניה של שכני היקר, ולמזלנו הוא לא התפוצץ. אם הוא היה מתפוצץ היה מתרחש אסון נורא.

שכני היקר חיבק אותי ואמר: "אתה רואה, כבוד הרב? אמרתי לך שהסוכה שלך מקדשת את החניה. אם לא היית בונה את הסוכה בחניה הטיל היה מתפוצץ". חייכתי אליו ושוב אמרתי לעצמי: איזו תמימות של יהודי יקר, בוודאי הנס התרחש בזכות התמימות שלו.

בשנת תש"פ. הילדים שלנו גדלו, וחלק מהם כבר הפכו להורים בעצמם. עם השנים הפך השכן היקר לתלמיד חכם צדיק, והוא מזמן עקף אותי בידענותי בתורה. באחד הערבים הוא נכנס לביתי והציע את הבן שלו כשידוך לבת שלי. רעייתי שמחה מהרעיון. הילדים נפגשו ולשמחתנו החליטו להקים בית של קדושה. קבענו תאריך והתחלנו להתארגן לחתונה.

אולם ככל שעברו הימים הבנו שחתונה רגילה לא תוכל להתקיים בגלל הקורונה. חתונה אסור לבטל! ועם כל המגבלות היינו צריכים למצוא מקום לקיים בו את החתונה. השכן הצדיק שלי אמר: "כבוד הרב, אני חושב שאני יודע איפה כדאי לקיים את החתונה".

"היכן?", שאלתי. הוא הצביע על החניה ואמר: "החניה שלי היא מקום של קדושה. בכל שנה כבוד הרב בונה שם את הסוכה ומקדש את המקום. זוכר שלפני שנים עשרה שנה נפל טיל ולא התפוצץ? זה הכל בזכותך...". להפתעתי, הזוג הצעיר די שמח מההצעה ונערכה חתונה משמחת בחניה ה"קדושה", בעזרת ה' בקרוב נזכה לחגוג את חג הסוכות. טילים, וירוס, לא משנה מה – את הסוכה נבנה בחניה של השכן היקר. עם ישראל חי. מגפות, מלחמות וכל מיני מניעות לא יעצרו את עם הסגולה. את הסוכה נבנה באהבה.

הלכות חג סוכות

פינת ההלכה

סדר ליל סוכות א. בערב חג סוכות לא יאכל לחם יותר מכביצה (54 גר') משעה עשירית (3:23) ומעלה (עין שו"ע סי' תע"א ס"א, חזו"ע עמ' קכ"א) ויש מחמירים מחצות יום (12:28) (נא"ח האזינו ש"א ס"ג). כדי שיוכל לאכול בערב לתאבון (ס). אבל יכול לאכול מעט פירות וירקות, בשר ודגים ולא ישבע מהם (חזו"ע סוכות עמ' קכ"א ס"ח).

ב. בליל החג אומר את נוסח הקידוש מעומד ואח"כ מברך "לישב בסוכה" ויושב. [והנשים לא תעננה אמן על ברכה זו, שהרי אינן מחויבות בסוכה והוי להן הפסק בקידוש] (אולר דינים לאישה סי' כ"ג ס"ג). ואח"כ מברך כשהוא יושב ברכת "שהחיינו" וישתה מהיין (שו"ע סי' תכ"ג ס"א-ב, שו"ת תבואות שמע ח"א אורח סי' מ). ג. חייב אדם מהתורה לאכול לחם בלילה הראשון של סוכות בסוכה בשיעור כזית (27 גרם) (שו"ע סי' תרל"ט ס"ג), ולכתחילה כדי לצאת ידי חובת כל הדעות יאכל יותר משיעור ביצה (כ-60 גר') (חזו"ע עמ' קי"ב). ויכוון באכילתו לקיים מצות עשה מן התורה, ויכוון ג"כ שהוא יושב בסוכה זכר לענני הכבוד שהקיף הקב"ה את ישראל בצאתם ממצרים לבל יכם השרב (משנ"ב סי' תרכ"ב ס"ק/א).

ד. שיעור זמן אכילת כל כזית פת הוא בתוך 4-5 דקות ובדיעבד עד 7.5 דקות [כשאוכל 60 גר' יכול ב-8 דקות] (חזו"ע עמ' קי"ב), ונכון לכתחילה לאכול את הכזית בלי שום תערובת סלט וכיוצ"ב (שו"ת יח"ד ח"ד סי' לז) ולכתחילה יאכל שיעור זה לאחר זמן רבינו תם (7:26) (ילקו"י ס). ה. אם הוא באמצע סעודתו בסוכה אסור לטעום כלום מחוץ לסוכה אפילו מים, ואפילו יוצא כשהוא לועס יפסיק לעיסתו עד שיחזור לסוכה (יח"ד ח"ה סי' מח יצי"א ח"ה סי' עז). ו. שכח לומר "יעלה ויבוא" בברכת המזון [והוא כבר בברכה רביעית] בלילה הראשון: חוזר, ובכל שאר סעודות החג- אינו חוזר. (שו"ע סי' קפ"ח סעי' ה-ז כ"ח ס"א). (המסופק אם אמר אפילו בלילה הראשון אינו

חוזר (חז"ע עמ' קז). ואישה ששכחה בכל מקרה אינה חוזרת (ס"ס עמ' קח).

ז. את האוכל והסלטים יביאו לסוכה סמוך מאוד לארוחה בגלל חרקים שנוחתים על האוכל או שיכסו את האוכל במפת ניילון (ז.ע.ג.).

ח. אין להכניס סירי בישול לסוכה ואפילו על מנת להגיש מהם אוכל לצלחות הסועדים, שאין דרך ארץ בכך, אלא יעביר את תוכן הסיר לקערה גדולה ואותה יכניס לסוכה (ס"י תרלט ס"א, חז"ע סוכות עמ' קכז-קכט). ואם הכניס סירי בישול לסוכה ימהר להוציאם כי יש אומרים שכל זמן שהסיר בסוכה, הסוכה פסולה (חז"ע ס"ס, מועדים כהלכה ס"י ח ס"ק ג).

ט. ירדו גשמים [כשנוטפות טיפות באופן שאינו יכול להשאיר בסוכה] (חז"ע עמ' קסג).

* **בליל חג ראשון** – ולא קיים עדיין מצוות אכילה בסוכה ימתין מעט בביתו שמא יפסקו הגשמים ויוכל לקיים את המצווה, ואם אינם נפסקים רשאי לאכול בביתו. מ"מ אם נפסקו הגשמים במהלך הלילה קודם חצות (12:28) יאכל כזית פת נוספת בסוכה ויברך "לישב בסוכה", ואם לא פסקו עד אחר חצות לילה לא יברך "לישב בסוכה" אלא אם כן אוכל פת יותר מכביצה (54 גר').

* **בשאר הלילות וימי החג** – פטור מן הסוכה ויכול לצאת ולגמור סעודתו בבית, מ"מ יצא בהכנעה שיהיה נראה שקשה עליו עזיבת הסוכה (ילקו"י ח"ה עמ' קמ, קמז).

י. מי שהיה אנוס ולא בנה סוכה וקידש ואכל כביצה פת בסוכת בית הכנסת, כשחוזר לקדש בביתו לאשתו ובנותיו מקדש כרגיל, ומברך "שהחיינו" כדי להוציאם (אבל ברכת "לישב בסוכה" לא יברך) ומותר לו לשתות יין בבית ובסעודת החג (וכן בכל ימי חג סוכות) ויזהר שלא לאכול יותר מ-53 גרם לחם בבית [ע"פ האמור בסעיף יא].

מתי חייב לשבת בסוכה

יא. אוכלים ושותים וישנים בסוכה, מ"מ אין חיוב גמור להיות בסוכה אלא באופנים הבאים:

* **באכילת לחם** [מאפה או תבשיל העשוי מחמשת מיני דגן כגון: עוגות, אטריות וכיוצ"ב] **בשיעור של יותר מכביצה (54 גרם)**, **שאז חייב בסוכה**. [ולעניין מתי צריך לברך "לישב בסוכה" ראה הלכה טו'].
3

* **בשינה, ואפילו שינת עראי, חייב בסוכה** [ומותר לישון יחידי בסוכה שנאמר: "שומר מצוה לא ידע רע" (כספות השולחן ח"ה סי' יא ס"ה)] ומ"מ אם הוא אסטניס ובנקל יבוא לידי הצטננות אזי פטור משינה בסוכה (ילקו"י ח"ה עמ' קמז) וראוי להחמיר להיות כל זמנו בסוכה ובפרט בשבת וי"ט (ש"ע סי' תרלט סעי' ז כה"ח ס"ק לז, שו"ת יחזקאל דעת ח"א סי' סה).

יב. יש אומרים שבשבת גם סעודת עראי (כשאוכל פחות מ-54 גר' פת) ושתייה נחשב קבע לחיוב לאוכל בסוכה ויש חולקים, וטוב שיאכל וישתה בסוכה (הנ"ל) בלי ברכת "לישב בסוכה" (כשאוכל פחות מ-54 גר' פת) (ס"ס עמ' קמג).

יג. קטנים שהגיעו לחינוך (בני 6-5 לפי חריפות) חייבים בסוכה מדרבנן כדי לחנכם במצוות. (ילקו"י ח"ה עמ' קמז) ואישה פטורה מסוכה, ואם מחמירה על עצמה לאכול בסוכה יש לה שכר, אבל אינה רשאית לברך לישיב בסוכה (ילקו"י ח"ה/קמא, קעב).

יד. אלה פטורים נוספים:

* מי שאשתו חלשה [כגון: אחרי לידה] ויש להם ילדים קטנים שמתעוררים בלילה ובוכים, וצריך לקום ולטפל בהם ונבצר ממנו לדעת מתי לקום אליהם אם ישן בסוכה, מותר לו לישון בבית

לצורך הטיפול בילדים (חז"ע עמ' רס"ד, עיין בשו"ת שכת הקהתי ח"א סי' קלח).

* בליל הסדרה או בליל עונה מותר לישון בבית (חז"ע עמ' קג-ד).

* החולים והמטפלים בהם פטורים מן הסוכה (ש"ע סי' תרמ ס"ג).

* אנשי המשטרה המופקדים על ביטחון תושבי העיר ושמירתם וכן חיילים שעסוקים בשמירה על בטחון המדינה ביום ובלילה, היוצאים למארבים או הנמצאים בעמדות פטורים מהסוכה ביום ובלילה (חז"ע עמ' ק"ו ס"ב).

מתי יברך "לישב בסוכה"

טו. * בסעודה של פת משיעור יותר מכביצה ומעלה (מעל 54 גר') חייב לאכול בסוכה ולברך

"לישב בסוכה" (ש"ע סי' תרלט ס"ב, חז"ע עמ' קלד-קלו).

* כשאוכל מזונות [מאפה או תבשיל] משיעור יותר מכביצה ומעלה (מעל 54 גר') חייב לאכול בסוכה בלי לברך "לישב בסוכה" ואם אוכל משיעור 162 גר' ומעלה מברך "לישב בסוכה".

טז. ברכת "לישב בסוכה" צריך לברך מעומד (ש"ע סי' תרמג ס"ב ומשנ"ב ס"ק ז) ולכן בכל ימי החג כשצריך לעשות קידוש יעמוד בסופו [בקידוש היום, כי בלילה ממילא עומד בקידוש] ויברך "לישב בסוכה" ואז ישב ויטעם מהיין (חז"ע סוכות עמ' קעב ס"ב, שו"ת אור לזיון לגר"ב זכא שאול ח"ד פ"א ס"א).

ובסעודה שאין קידוש וזו סעודה של פת, נוטל ידיו ונכנס לסוכה וכשהוא עומד מברך "לישב בסוכה" ויושב ומברך "המוציא" (ש"ע ס"ג משנ"ב ס"ק ו ילקו"י ס"ס, חז"ע עמ' קעב-קעז) ואם הפך את הסדר וברך "המוציא" ואח"כ "לישב בסוכה" יצא (עיין ש"ע ס"ס כה"ח ס"ס ילקו"י ס"ס).

יז. אם התחייב לברך "לישב בסוכה" ושכח לברך ונזכר – כל עוד לא סיים סעודתו [היינו אפילו סיים

את העיקר ואוכל פירות ושותה] יכול לברך (יח"ד ח"ה סי' מה) כשמסתפק אם בירך "לישב בסוכה" או לא, לא יברך שספק ברכות להקל (חזו"ע עמ' קעח).
 יח. בשבת, אין נוטלים את ארבעת המינים ולא מברכים עליהם (ש"ע סי' תרנ"ג) והלולב ומינוי [ערבות והדסים] מוקצים ואסור לטלטלם [כדין מוקצה מחמת גופו שאסור לטלטלו אפילו לצורך גופו או מקומו] אבל האתרוג מותר לטלטלו (חזו"ע ע"מ שעה, הרמ"א סי' תרנ"ג).
 הדס של מצוה אסור להריח בו כל ימי סוכות ואתרוג יש להימנע מלהריח בו לפי שנחלקו אם מברכים על הרחתו (ש"ע סי' תרנ"ג).

זו"ל המועד

הלכות חול המועד

פינת ההלכה

א. לבוש ומאכל: ימי חול המועד נקראים מועד וחייבים בהם בשמחה, ומצוה לשמוח בבשר [בקר ואם אי אפשר אז בעוף] ויין, ולשמח את הנשים בבגדים נאים ותכשיטים (ש"ע תקט"ז ס"ג וזב"ה"ל) וחייב לכבדו במאכל ובמשתה ואינו מחויב באכילת לחם (ש"ע סי' קפ"ח ס"ז) מ"מ לכתחילה מצווה לקבוע סעודה של פת בלילה וביום (משנ"ב ס"ק א) ויש לכבדו בכסות נקיה וטוב בבגדי שבת (תורה לשמה סי' קמ). ונוהגים לכסות את השולחן במפה כמו ביר"ט (ח"כ פ"א ס"כא). ואין מניחים תפילין בחול המועד (ש"ע סי' ל"ג ס"ג) [שימי חול המועד אות הם] (סס).

ב. תפילות: בתפילת 18 ובברכת המזון אומרים "יעלה ויבוא", ואם שכח לומר:

⊙ בתפילת 18 חוזר [אם נזכר כשאמר בא"י יסיים "למדני חוקיך" ויחזור "ל"עלה ויבוא", ואם נזכר קודם שהתחיל "מודים" יאמר שם "יעלה ויבוא", ובסיום יחזור ל"מודים". ואם כבר התחיל "מודים" אם נזכר קודם שהגיע ל"עושה שלום" יחזור ל"רצה" ואם כבר הגיע ל"עושה שלום" חוזר לראש התפילה, בכל התפילות: הן בערבית הן בשחרית והן במנחה] (ש"ע סי' ת"א).

⊙ בברכת המזון כל עוד לא אמר "ברוך אתה ה'" חוזר, ואם אמר אינו חוזר (ש"ע סס כה"ח סס).

ג. לימוד תורה: יש להוסיף בלימוד תורה בימים אלו, שכוונת השם יתברך בנתינת המועדים כדי להדבק באהבתו וביראתו ולעסוק בתורתו התמימה (ח"כ פ"א ס"כז).

ד. מלאכות: חול המועד אסור במקצת המלאכות ומותר במקצתם (ש"ע תקל"א ס"א).

כל המלאכות שאסור לעשותם בחוה"מ אסור לעשותם אפילו ע"י גוי (ש"ע תקמ"ג ס"א), אבל לצורך מצוה מותר לומר לגוי אפילו מעשה אומן (משנ"ב ס"ק א').

* כל מקום שכתוב "מעשה אומן" – הכוונה מעשה איש מקצוע, וכשכתוב "מעשה הדיוט" – הכוונה לפעולה שכל אדם יכול לעשותה ולא צריך איש מקצוע לכך.

דוגמאות: (ש"מ – שערי מועד, ח"כ – חול המועד כהלכתו, ילקו"י – ילקוט יוסף).

גיהוץ ⊙ מותר לגהץ לצורך לבישה במועד (חזו"ע יו"ט עמ' קא"ה ס"כח, ילקו"י ח"ה עמ' תק"ח ס"לד, אור לזיון ח"ג פ"כ"ד ס"ד), שהוא מעשה הדיוט, דהיינו להחליק קמטים או לחדד קפלים הקיימים (אבל לעשות קפלים חדשים אסור!) (ש"מ פ"ה ס"ט).

גינה ⊙ מותר להשקות פרחים או פרחי נוי כדי שלא יקמלו (ש"מ פ"י ס"ד, חזו"ע עמ' קפ"ד) אבל אסור לעשות כיסוח וגזיזם לנוי (ש"ע סי' תקל"ג ס"א ח"כ פ"א ס"יח). וע"י השקיה אוטומטית שמכווין לפני החג מותר להשקות כרגיל (ילקו"י יו"ט סי' תקל"ג ס"א) מותר לרסס את העצים כדי להגן עליהם (סס ס"כד).

⊙ אסור לקטוף עלה, פרחים או פרי שלא לצורך כגון: לשם תענוג ומשחק (ש"מ ס"ו ס"ח) אבל לצורך המועד מותר (ש"מ פ"ו ס"ד).

הכנת אוכל ⊙ מותר לעשות כל דבר מאכל לצורך המועד ואפילו כשיש טרחה כגון: לדוך, לטחון תבלין (ש"ע סי' תקל"ג) ודבר שיהיה מוכן רק לאחר המועד אסור כגון: חמוצים, ואם חושש שירקיבו זה דבר האבד ומותר (ש"ע ס"ג).

⊙ מותר לצוד דגים לצורך המועד (ש"ע סי' תקל"ג ס"ד) ואפילו יותר מצורך המועד שיתכן שיאכל מהם במועד (חזו"ע יו"ט ס"כא). יש שהקלו לצוד דגים לשם תענוג אף שאין כוונתו לאכול מהם, רק שראוי לאכול מהם (ילקו"י סס ס"כה).

⊙ מותר להזמין ולחבר מיכל גז לצורך אוכל נפש, אם נתרקן המיכל הישן (ילקו"י יו"ט סי' תקל"ג ס"ט), אלא אם כן יש לו מיכל נוסף מלא שיספיק לו לצורך המועד שאז לא יתקין חדש (ש"מ ס"ג ס"י).

הליכה לעבודה ⊙ הפרטים הם רבים ויש לשאול רב על כל מקרה לגופו (ח"כ).

כיבוס ⊙ אסור לכבס בגדי גדולים (ש"ע סי' תקל"ג ס"א) ואפילו לצורך המועד [הטעם כדי שיכבס לפני החג ולא יכנס למועד כשהוא מנוול] (משנ"ב ס"ק א) (ואפילו אם המכונה בין כה כבר מכבסת בגדי קטנים! ואפילו להשרות במים אסור) (ח"כ פ"ה ס"י, ג, חזו"ע עמ' קא"ה).

⊙ לבנים (בגדים תחתונים), גרבים ומגבות אם נגמרו לו ורגיל להחליף כל יום מותר לכבס את הנצרך למועד (חזו"ע עמ' קא"ה). ⊙ בגד שאם לא יכבסוהו בחוה"מ יתייבש הלכך ולא ירד – מותר

לכבסו (ש"מ ח"ב ס"ה ס"א) וכתם בלבד – מותר לנקותו בחומרי ניקוי (חז"ע עמ' קלח).

⊙ בגדי ילדים קטנים מותר לכבס (ש"ע סי' תקל"ד ס"ג) את הנצרך לשימוש מידי, אם מכבס במכונה כביסה מותר לכבס בגדי קטנים אפילו הרבה בבת אחת כל שהם לצורך המועד. (חז"ע עמ' קלח). [קטן הכוונה עד גיל 6 וכיו"ב] (ילקו"י יו"ט סי' תקל"ד ס"ג, שו"ת אור לאיון ח"ג פ"כ ס"א)..

⊙ מותר להבריח בגדיו כדי להסיר את האבק (חז"ע עמ' קס).

⊙ אישה לצורך טהרה רשאית לכבס את הנצרך (חז"ע עמ' קס).

כתיבה הקדמה: כתב הדיוט – אותיות כתב רגילות (שאינן מרובעות) ובתנאי שאינן נכתבות בצורה נאה במיוחד (גרפיקה) וכן אותיות מרובעות אם נכתבות ברישול ללא תשומת לב לצורתן, מספרים וחיתומות. כתב אומן – אותיות עבריות מרובעות (כתב אשורי) ודווקא כשנכתבות בכתב נאה, כתיבה גרפית (שאינה נכתבת ע"י כל אדם כפי המזדמן לו) וכתיבה באותיות לועזיות יש להחמיר כדין מרובעות.

* כל מקום שמותר לכתוב כתב מעשה אומן ולא נגרם הפסד כל שהוא אם יכתוב כתב הדיוט, יש לכתחילה לכתוב כתב מעשה הדיוט (ה"כ פ"ו ס"א-ו ס"א פ"ח). ⊙ מותר לכתוב לצורך המועד כתב מעשה הדיוט. (כגון: לשלוח את הבן למכולת עם רשימה של קניות לחג). אסור להדפיס ספרים (חז"ע עמ' קפב).

⊙ מותר לכתוב לצורך הרבים (כג' לכתוב צ"ק לצורך ציבור) אף כתב מעשה אומן.

⊙ וכן מותר לכתוב לצורך מצוה [כגון: צ"ק לצדקה/גבאי הרושם קבלות עבור נדבות (ילקו"י סי' תקמ"ה ס"ח).

⊙ מותר להשתמש בשירותי בנק אוטומטיים אע"פ שהם כותבים ומוציאים פתקית (ולהוציא תדפיס רק אם נחוץ למניעת הפסד כגון: מצב חשבון וכו') (ה"כ פ"ו ס"א) ⊙ מותר לכתוב בקרם על עוגה.

⊙ מותר לכתוב חוזה שכירות שנחשב דבר האבד (ילקו"י ח"ה עמ' תקנ"א).

⊙ ציור דינו שווה לכתבה שיש להבחין בין ציור אומנותי (מעשה אומן) לציור סתמי (מעשי הדיוט) ולגבי ילדים המציירים וצובעים אין בזה איסור (ילקו"י יו"ט סי' תקמ"ה ס"ב)

⊙ מותר לכתוב אגרת שלומים או חידושי תורה בחוה"מ וכן לכתוב חשבונותיו ולחשב הוצאותיו (ש"ע תקמ"ה ס"ה, 7) אף במכונת כתיבה [נחשב מעשה הדיוט], ויש להקל גם לכתוב במחשב ואף להדפיס במדפסת (יבי"א ח"ה ס"ה מה, ק. ילקו"י ח"ב עמ' תנ"א).

⊙ מותר להקליט, לצלם מסמך, תמונה או רנטגן כשאנו יכול לצלם אחר המועד (וכן מותר להצטלם [אור לאיון ח"ג עמ' רל"א] אבל פיתוח תמונות של המצלמה רק אחרי המועד) (חז"ע עמ' כו ס"לח-לט, ילקו"י עמ' תקכ"ג) וכן יש להקל לשלוח פקס (כי בא מועד עמ' קו).

⊙ מותר להשתמש במחשב כיס אף שלא לצורך המועד (הכתב אינו מתקיים) (ש"מ פ"ט ס"ט).

⊙ מותר לשלם חשבונות כגון: חשמל, מים שהגיע זמנם אף אם יצטרך לכתוב, או שאר מלאכות משום שזה דבר האבד, וכל זה כשלא כיון מלאכתו למועד (ש"מ פ"ב ס"ג) וכנ"ל אם צריך להפקיד כסף בבנק משום חובותיו (ס).

⊙ אסור לקשקש על דף לשם הנאה ולכתוב סתם בלי שום צורך (ש"מ פ"ט ס"ב).

⊙ קריעת נייר שלא לצורך אסורה (ש"מ פ"ו ס"א ב"ח).

מכונות ⊙ מותר לנסוע לכל חפצו ולכל מטרה שהיא (אף לטיול (ש"ע סי' תקל"ד ס"א)) (ה"כ פ"ו ס"ט-ע). ומותר לנקות את המכונות ולייפותה כשאין טרחה יתירה (חז"ע עמ' קעה).

⊙ מותר להחליף גלגל (חז"ע עמ' קעה ס"ב) וכן מותר לתקן פנצ'ר של הגלגל (ילקו"י סי' תקמ"ד ס"ה).

⊙ מותר לחלץ מכונת שנתקעה בדרך (וכן להזמין חילוץ) אף שיצטרך תיקון אומן שאם ישאירה שם יגרם לו הפסד כספי [כגון: שהמכונת תיגנב, או בהשארתה עד אחר המועד תגרום להוצאות כספיות מיותרות וכדו'] (ה"כ פ"ו ס"ע, ילקו"י יו"ט עמ' תקכ"ט).

מעבר דירה אין לעבור דירה בחוה"מ (העברת כל החפצים) (ש"ע סי' תקל"ד ס"א) מ"מ בדבר האבד מותר (ב"מ ס"א ע"ג) כגון: שהסתיימה תקופת השכירות וחייב לפנות את הדירה מותר. ויש מתירים אם עובר מדירת שכירות לדירת קבע אפילו שלא כדבר האבד (ש"ע סי' תקל"ד ס"ב משנ"ב ע"ג חז"ע יו"ט ק"ה ס"ט).

ניקוי דירה וכלים ⊙ מותר לעשות כל ניקוי שיגרתי בבית ואפילו בעזרת שואב אבק, אבל נקיון יסודי תקופתי לא (ה"כ פ"ה ס"מ, מצ) ומותר להבריק כלי כסף לצורך המועד, ומותר לרחוץ כלים, ואפילו שלא לצורך המועד (ס"לט) ומותר לשטוף את הבית (ילקו"י ה/תק"ז).

⊙ מותר לאישה להתאפר כדרכה (ש"ע סי' תקמ"ה ס"ה).

⊙ אסור לסייד או לצבוע את הדירה במועד (ש"מ ח"ב פ"ד ס"א). [ציור – ראה בכתיבה].

⊙ מותר לצחצח נעליו במשחת נעלים לצורך המועד (שו"ת יבי"א ח"א ס"לז).

תיקונים ⊙ מותר לתקן מכשירים של אוכל (כג' מקרר, מיקסר, תנור) ואפילו בתיקון אומן אם צריך (ש"מ פ"ד ס"ג וב"ח ס"ט) וה"ה לתיקון מערכת חשמל או האינסטלציה (ילקו"י יו"ט סי' תקל"ד ס"ט).

⊙ מותר לתקן תיקון הדיוט בלבד במכונת כביסה, [לצורך כיבוס הבגדים המותרים במועד] (ילקו"י ע"ג) או בטייפ [או שאר כלי נגינה] (ה"כ פ"ו ס"א, שו"ת יבי"א ד/מז).

⊙ מזגן ומאוורר – כשמזג האוויר חם מאוד ויש צורך דחוף לתקנם, מותר אפילו מעשה אומן (ילקו"י

ס"טז) מכשיר טלפון – מותר לתקנו (הה"כ פ"ז ס"עא, ילקו"י שם ס"יח).

- ⊙ אסור לתקן שעון שנתקלקל בין של איש או אישה (פירות האילן חוה"מ להאדמו"ר ממעליץ סי' תקמו ס"ק ט).
- ⊙ אוטובוס, מוניות ומשאיות של מזון מותר אפילו ע"י אומן משום שזה צרכי רבים (ש"מ פ"ח ס"ב, חז"ע עמ' קעה) אך מכונית פרטית אין לתקן רק מעשה הדיוט (חז"ע שם), אמנם בשעת הצורך כשצריך לנסוע ממקום למקום ויש הפסד כספי לנסוע במונית וכדו' מותר לתקן את הרכב אפילו מעשה אומן וטוב שיעשה כן ע"י אומן גוי (ילקו"י יו"ט סי' תקמ"ג, עיין שו"ת האור לציון לגר"צ אבא שאול ח"ג פ"כד ס"ה).
- ⊙ מותר לתקן אופנים כשצריכם למועד כגון: לטייל או למשחק עבור קטן ודווקא כשאין התיקון צריך מלאכת אומן. ואם צריך את האופנים לנסוע ממקום למקום ואחרת יצטרך לנסוע באוטובוס, מותר לתקן אפילו מעשה אומן (ילקו"י סי' תקל"ה וס"ק ה).

⊙ משקפי ראייה שנשברו בחול המועד מותר לתקן אפילו מעשה אומן (חז"ע עמ' קל"ה ס"כח).

תיקון מלבושים אסור לתקן מלבושיו ונעליו הקרועים בחוה"מ מעשה אומן (שו"ע סי' תקמ"א ס"ד) (ולכן אסור למסור בגדים לתופרת לתיקון, וכן אסור למסור נעלים שנקרעו לסנדלר לתיקון). אבל מעשה הדיוט [כגון: שמתקן בעצמו] (כשצריך ללבוש למועד!) מותר (שו"ע ס"ה).

⊙ במקום האבד כגון: שנקרעו נעליו הרבה ואם ימשיך ללכת כך יקרעו עוד יותר ואין לו אחרות מותר למסור לסנדלר לתיקון.

⊙ מותר לו לתפור בגדיו שנקרעו (שו"ע שם) מ"מ ראוי לתפור בשינוי כגון: תפירות רחבות ולא מכוונות, והטעם מאחר שמעשה תפירה של כולם כמעשה אומן (שכ"ח פ"ח ס"עה, שינוי מועיל – שם בהרמ"א). מותר לתפור כפתור שנפל בשינוי כגון: שיתפרנו רפוי או ביד שמאל או שיתפור ב-2 חורים מתוך 4 (כי כל מועד ח"י עמ' עב) מותר להטיל [לקשור] ציציות בטלית ילקו"י סי' תקמ"א ס"ה-ז).

⊙ מותר לקנות נעלים חדשות בחוה"מ (ילקו"י ה/תק"ח).

תספורת והגינה ⊙ אין להתגלח ולהסתפר (שו"ע תקל"ה, ס"ב ומשנ"ב ס"ק ג) ואפילו אבי הבן והסנדק (חז"ע עמ' ק"כ ס"כג). מ"מ מותר לכולם לגזוז שפם (שו"ע ס"ח) אפילו שאינו מפריע לאכילה (משנ"ב שם)

⊙ ומותר לרחוץ ולסרק השיער אע"פ שמשיר בזה שיער (הרמ"א ס"ח)

⊙ ואישה דינה כאיש לעניין תספורת שאסור (משנ"ב סי' תקמו ס"ק טז) מ"מ לצורך טהרה מותר וכן מותר להוריד שיער הראש הבולט מהמטפחת (ש"מ פ"ב ס"ב) ולהוריד שעירות ליופי (שו"ע סי' תקמו ס"ה) אפילו כרוך בכאב מותר (הה"כ פ"ג ס"לג). ⊙ אבל על אביו או אמו ששלמו 30 ימי אבלו בתוך חול המועד וגערו בו, מותר לו להסתפר ולהתגלח בחול המועד (חז"ע יו"ט עמ' ק"ג ס"כו, כה"ח סי' תקל"א ס"ק ז).

⊙ לקטן מותר להסתפר (שו"ע תקל"א)

ס"ו). בכל אופן [אפילו אינו מצטער בזה] מאחר שאינו בר מצוה (ילקו"י סי' תקל"א ס"יג).

⊙ מותר לכולם לגזוז ציפורנים (שו"ע תקל"ב ס"א) והאשכנזים מחמירים בזה [אא"כ במקום מצווה] (שם).

מעשה שהיה

סוכות באמצע התופת

מלחמת העולם השנייה פרצה ביום י"ז באלול תרצ"ט, עם פלישת הצבא הגרמני ימ"ש לפולין. מאות אלפי אנשים נמלטו בתוך מספר שבועות מכל הערים והפרברים, והגיעו לעיר הבירה וורשא, המעוז הפולני האחרון. מסתתרים מאימת ההפצצות הגרמניות הבלתי פוסקות. קול הרעש החריש אוזניים, טונות של חומרי נפץ 'נפלו' מהמטוסים הגרמניים שטסו בשמים, וכל החפץ חיים נמלט לבונקר קרוב כל אימת שיכל, כדי להישאר חי ולא להצטרף למנין המתים ההולך ועולה...

בערב חג הסוכות נכנעה פולין. הצבא הגרמני נצר את הפצצותיו הכבדות, קול שאון התותחים נדם. שקט מתוח השתרר בחללה של וורשא, והאנשים החלו לצאת אט אט ממקומות המסתור. היה זה יום ראשון של שקט מפתיע אחרי שבועות של הפצצות מרעישות, ומנגד - יום של כאב עצום בהתגלות מימדי ההרס, והנזק האדיר לבתים ולרכוש.

בין הפליטים היהודים בוורשא, נמנה הגר"י מבריסק זצ"ל. גם הוא נמלט לכאן בצוק העתים, וגם הוא ככל אחיו היהודים, יצא בשעות הצהריים של ערב סוכות מהמרתף בו הסתתר. לנגד עיניו נגלו שוד ושבר, מאות יהודים שנרצחו והרחובות כולם היו עיי חרבות ממש.

ואז, בתוך התופת, בעיצומה של האימה, נראה מחזה נדיר ומעורר השתאות. בעוד הנכרים עסוקים בבדיקת הנזקים וברצון לשקם קמעא את בתיהם ההרוסים, הרי שקבוצה גדולה מהיהודים היו עסוקים בדבר אחר לחלוטין....

אותם ניצולים אצו רצו בין ההריסות, מחפשים בהתלהבות חלקי דפנות או וילונות שמוטים, ענפים

ירקרקים וקורות ששרדו מן ההפצצות. ליבם רטט בהתרגשות כי למרות התנאים הקשים - גם השנה הם יזכו לשבת בסוכה...

בשקיעת החמה וכניסת החג, היה המחזה בלתי יאומן: עיר נקובה מהפצצות, חריבה והרוסה, ולמרות זאת, פזורות בה מאות סוכות מטות ליפול, בניות בשארית כוחותיהם של ניצולי ההפצצות הכבדות. כשהם, מקדשים על יין או על פת, ומברכים בעיניים נוצצות 'לישב בסוכה!' כאילו לא יצאו עתה מתוך התופת.

הם עמדו בסוכות בעיניים בורקות, מברכים 'שהחיינו' בדבקות, ופניהם מאירות בשמחת חג מלאה ונוצצת. כי חג סוכות היום!

ואז, הבחין הגר"י¹ ביהודי אחד, שהבעת פניו ענתה בו שהוא לא מרוצה, השמחה ממנו והלאה. 'מה לך רבי יהודי?', שאל אותו הרב מבריסק ברוך, 'מדוע פניך נפולות, והלא חג השם לנו? אמת, האובדן קשה, המידע על היהודים הרבים שנפלו קורע את הלב, המצב כלל אינו מזהיר. ובכל זאת, הן חג הסוכות היום!', 'בשל כך אני מתאבל', השיב אותו יהודי. 'וכי אני מתאבל על ביתי שנחרב או על פצעי הרבים? אני מצטער על כי אין לי אתרוג, ויותר מזה - אינני מכיר מישהו שיש לו אתרוג! אני רוצה מחר בבוקר לברך על ארבעת המינים, אך חסר לי אתרוג! וכיצד לא אבכה ואצטער?!'.

'תנוה דעתך', השיבו הגר"י², 'הבאתי עמי אתרוג, הוא שמור אצלי, הוא כשר ואפילו מהודר, ולא ניזוק כלל'. 'יש אתרוג! קפץ היהודי משמחה ויצא בריקוד. כהרף עין, יצא היהודי לרחובה של עיר, עבר בין סוכות היהודים ובישרם כי אצל הרב מבריסק, לא יאומן כי יסופר, יש אתרוג! מי היה מאמין! ואז, שבה ורבתה השמחה בבתי היהודים, הם חשו נחמה בעצם הבשורה, גם בתוך התופת ובעיצומה של האימה, תהיה להם הזכות לברך על האתרוג הנדיר והיקר...

ואז, שב והתרחש מחזה, שמפתיע היה יותר מן הראשון. לאחר חצות ליל, החלו יהודים להתגנב בחשיכה אל חצר הבית בו התאכסן הרב מבריסק. כה עז היה חפצם לברך על האתרוג, כה גדולה היתה שאיפתם לאחוז בידיהם את ארבעת המינים, עד שבאישון ליל, לאחר יום מעייף בו יצאו מהבונקרים, שיקמו חלק מהנזקים, בנו סוכות והכינו את צורכי החג ככל שיכלו - אף אחד מהם לא פנה לישון... ועוד לפני עלות השחר, כשחושך אפילה שרר למלוא האופק, עמדו מאות יהודים שרק עיניהם ריצדו בחשיכה, נצצו באפילה הסמיכה. אמנם, הם באמצע מלחמה, אמנם, ימים קשים עוברים עליהם, אך הם מבקשים לזכות לברך על האתרוג!.

עם עלות השחר, החלו היהודים לעבור אחד אחד אל תוך חדר הרב, מבקשים ללטף במגעם את ארבעת המינים הקדושים, להחזיק בידיהם את הלולב והאתרוג עם ההדס והערבה. בשמחה עצומה עמדו ובירכו 'על נטילת לולב' ו'שהחיינו', וכמעט שיצאו בריקוד משותף על הזכות הכבירה...

הלכות הושענא רבא

א. מותר לישון בשבת כדי שיהיה לו כוח להיות ער בליל הושענא רבא שחל במוצאי שבת אבל לא יאמר בפיו שישן לצורך זה [משום מכין משבת לחול] (ש"כ פ"כ ס"ע וס"ק קסח).

ב. נוהגים להישאר ערים כל ליל הושענא רבא, ויזהר אדם שלא להירדם בביהכ"נ בלילה זה. ואפילו שנת עראי אסורה מחוץ לסוכה. ואם רואה שהשינה מתגברת עליו, ימהר לסוכה וינוח שם מעט. וכן אם רואה שחברו נרדם טוב להעירו. (חז"ע עמ' רל). על מנת למנוע מכשול מומלץ שבת הכנסת יקיימו את ליל "הושענא רבא" בסוכה אם התנאים הסביבתיים מאפשרים זאת (ז.ע).

ג. כשאומרים "רחמנא" בשבעה כורתי ברית [בקריאת התהילים בליל הושענא רבא] או בהקפות, אין לענות "בדיל ויעבור" לפי שמאחרי יום הכיפורים ואילך אין אומרים עוד תחנונים עד סוף תשרי, ויש לענות "אמן" בלבד (כה"ח סי' תקס"ד סק"ג).

ד. מעט קודם חצות לילה (12:26) יאמרו קריאת שמע שעל המיטה (ילקו"י ח"ה עמ' תמ) וטוב עם כל הפסוקים ("יעלזו", "יושב בסתר", "אנא בכח") (עיין ב"ח פיקו"י ס"ד). וטוב לומר "ריבונו של עולם" אבל ברכת המפיל לא יברך [אפילו בלא שם ומלכות] (עיין ברכה ה' ח"ד פ"ז ס"ק סג, שו"ת רצ פעלים סוד יקרים סי' יז). ה. אין צורך "להדר" לשמוע ברכות התורה מאדם אחר שישן שינת קבע בלילה, מ"מ על הצד הטוב ביותר יכונו בברכות התורה של היום הקודם (יום ראשון) שאינם רוצים לפטור עצמם אלא עד עלות השחר למחרת היום (ילקו"י א/סב).

ו. רק לאחר עלות השחר (5:35) יטול ידיו בלא ברכה ויברך ברכות השחר (ללא "אשר יצר" אלא אם

כן הוצרך לנקביו) וברכות התורה (ש"ת יח"ד ח"ג ס' לג). [ולא יאחר את ברכות התורה אלא יברכם מיד אחרי עמוד השחר] (הלכות עולם לגר"ע יוסף ח"א עמ' מה).
 ז. ביום הושענא רבא, יש לקרוא "שנים מקרא ואחד תרגום" את פרשת "וזאת הברכה". ואם שכח – יקראנה בליל שמחת תורה, או בבוקר לפני תפילת שחרית (וילקו"י הקפד, משנ"צ ס' רפ"ה ס"ק יח, כה"ח"ט).
 ח. אסור לפרק את הסוכה ביום הושענא רבה אע"פ שכבר סיים לשבת בה, אבל מותר לו לפנות את כליו וחפציו החל מזמן מנחה (ש"ת תרס"ו ס"א), קטנה ולמעלה [היינו מ- 3:46 משנ"צ ס"ק כ, כה"ח ס"ס]

הלכות שמחת תורה

א. אומר בתפילת העמידה את "יום שמיני חג עצרת הזה", ואם טעה ואמר "את חג הסוכות הזה" לא יצא. ואם נזכר קודם שסיים העמידה חוזר ל"אתה בחרתנו", ואם סיים חוזר לראש התפילה. והוא הדין למי שטעה בקידוש כנ"ל שצריך לחזור (ויב"א ח"ד ס' נא).
 ב. גם בביתו צריך אדם לשמוח מאוד ביום זה, ולא רק בעת ההקפות.
 ג. ראוי לא להרכיב ילדים או בני אדם על הכתפיים, בעת ההקפות (כה"ח ס' תרס"ט/כז).
 ד. מותר לרקוד ולמחוא כפים לכבוד התורה, וימחא כף ימין על השמאל דווקא (ס"ק כא).
 ה. אחר תפילת ערבית ואחר מוסף נוהגים להקיף 7 הקפות את התיבה שעליה ספר תורה, ולשמוח בשמחת התורה. (וילקו"י ס"ס) המנהג לעשות כן גם אחרי מנחה, וגם לאחר ערבית במוצאי שמחת תורה. (בית יהודי ח"ב ס' יד סעי' ח) (חזו"ע עמ' תנה).
 ו. יש להיזהר מאוד שהשמחה תהיה שמחה של טהרה וקדושה, וחובה על הגבאים לשמור לבל תתערבנה הנשים באנשים ח"ו. וכן אין לתת לילדים דגלים שיכולים לצפצף בהם, ויש למנוע את הילד העושה כן. (ס"ס סעי' יב). וכן אסור לנגן בכלי שיר (כולל הרימונים) (ס"ס).
 ז. כשספרי התורה בחוץ חייבים כל העם לעמוד ואסור להם לשבת בין בריקודים בין כשספרי התורה "עומדים" (עינין ש"ע י"ד ס' רפ"ב ס"א-ב, ש"ת יח"ד ח"ו ס' מז). ואם הם עייפים יצאו מהאולם (ד. ע. ע"פ ש"ת אור לאוין ח"ד פ"מ ס"ב בהערות). אבל לזקן או חולה יש להקל לשבת בין הקפה להקפה כשרוקדים עם ס"ת אפילו שעה ארוכה (חזו"ע סוכות עמ' תסה-תסו).
 ח. מיום "שמחת תורה" מתחילים לומר "משיב הרוח ומוריד הגשם" ואם שכח ואמר "מוריד הטל" אינו חוזר [אבל בתפילת "ברכנו" ממשיכים לשאול טל בלבד עד ז חשוין].
 ט. עצי הסוכה [בין של דפנות או סכך] אין לנהוג בהם בביזיון בסיום החג, לא ידרוך עליהם ולא יזרקם לאשפה אלא יניחם בצדי הדרכים [או ליד הפח (ד. ע.) אע"פ שאח"כ פועלי הניקיון לוקחים אותם לאשפה] (חזו"ע עמ' ז', תמט). ודין זה חל בערבות, לולבים והדסים (חזו"ע עמ' תמד ב"ח וזאת הזכרה ש"א ס"ח). ויש הנוהגים להצניעם לשריפת חמץ לפני פסח (ב"ח ס"ס).
 י. אין לשבת בסוכה ביום "שמחת תורה" משום "בל תוסיף", ואם אין לו מקום אחר לאכול יעשה ביום הושענא רבה אחרי שסיים לשבת בסוכה, פתח בגודל 4*4 טפחים [40*40 ס"מ] בסכך להיכר שהוא יושב בה שלא לשם מצות סוכה (ש"ע ס' תרכ"ו ס"א).

שבוע שכולו תורה באשדוד בחוה"מ סוכות בב"כ החיד"א רח' יצחק הנשיא 22 אזור ג

בוקר-מ-10:30 ואח"כ מנחה, אחה"צ-מ-16:00 מנחה ואח"כ עד 10:00 בערב (8:30 ערבית)

יו"ט ראשון-1:30 מנחה ואח"כ דרשות של רבנים גדולים עד צאת החג.

יום שלישי-בוקר- הרב מאיר כהן, הרב אהרון בוטבול, הרב יעקב שכנזי, ועוד רבנים.

אח"צ- הרב יצחק קולדצקי, הרב יוסף חיים חדד, הרב אלחנן פרץ, הרב יגאל כהן.

יום רביעי - בוקר- הרב חיים רבי, הרב בנימין חותה, הרב יעקב סיני, ועוד רבנים.

אח"צ- הרב יעקב לייפער[פנטבורג], הרב מרדכי טולדנו, הרב מאיר אבוחצירא, הרב חזקיהו

יוסף קרלשטיין, הרב יצחק שטרית, הרב מיכאל לסרי, הרב ליאור גלזר [עד 12:00 בלילה]

יום חמישי- בוקר- הרב אליהו כהן, הרב שלום פרץ, הרב אליהו פנחס, הרב יהודה יוספי.

אח"צ- הרב גואל אלקריף, הרב דוד בן שמעון, הרב יוסף חגי *שמחת בית השואבה

יום שישי בוקר -הרב ברוך רוזנבלום, הרב יצחק ד"ין, הרב אופיר מלכא.

להעיר ולעודד: מפאת קדושת ימי חול המועד יש דברים שאסור לעשותם בימי חול המועד ולכן יש לבצעם לפני חג הסוכות כגון: פעולות הקשורות לכתביה, תשלום חשבונות, הכנת שעורי בית, כיבוס בגדים, תספורת וגילוח, גיזום גינה לנוי, פיתוח תמונות וכו'.

יושב ראש המועצה דתית אשדוד, הרב עובדיה דהן שליט"א מברך את כל רבני העיר, רבני שכונות ועובדי המועצה דתית ואת כל תושבי העיר בברכת חג שמח

מערכת העלון מברכת את כל המפיצים וכל בית ישראל חג שמח בבריאות וכל מיילי דמיטב